

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGŐLENSÉGI ÉS 48-ASAPÁNY HIVATALOS KÖZLÖNYE

Előfizetési árak: Budapestra: ...
Egész évre ...
Félévre ...
Egyes szám ára 4 fillér.

Felolvasó szerkesztő:
SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:
HOROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési árak idejére, postán küldve:
Egész évre ...
Félévre ...
Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

A nemzet akarata.

Irta: Batthyány Tivadar gróf.

Valahányszor egy törvényhatóság nyári rendes vagy rendkívüli közgyűlésén néhány tucat ur összeül és a főispán vezényszavára kisebb-nagyobb többséggel egy határozatot hoz, a melyben lekesedéseknek adnak kifejezést a fölött, hogy a kormány az adófizető kisegzisztenciák nyomoruságos filléreiből az eddiginél még évenként vagy százötvenmillióval többet akar a véderő céljaira fordítani, a képviselőházban folyó hezafias küzdelmet elítélik, az általános választói jogról pedig mélységesen hallgatnak, a kormány szócsövei műdiadalmármorittasan hirdetik ugy idehaza, mint különösen az osztrák sajtóban, hogy a nemzet ismét az ellenzék ellen foglal állást, az ország a kormány politikáját támogatja. Mi, a kik ismerjük az ország viszonyait, akik tudjuk, hogyan készülnek ezek a határozatok, nevetünk a kormány valóban nevetséges szemfényvesztésén. Minthogy azonban a kormány nem szűnik meg a törvényhatóságokkal való ezen játék folytatásával, mégis szükségesnek látom, hogy ezzel a kérdéssel egyszer kissé alaposabban végezzek.

Harmincegynehány törvényhatóság foglalkozott immár a hirhedtté vált második verseci átirattal. Ezeket a főispánok nyilvánvalólag egy feülről jött tervszerű utasításra tárgyaltattak. De hogyan? Mindama körleveleket, a mely a véderőjavaslatok ellen és az általános, titkos és egyenlő választói jog mellett való állásfoglalásra hívják fel a törvényhatóságokat, ezek autonómiájának világos megsértésével sutba dobják, napirendre tűzni nem engedik. Ellenben a kormánynak tetsző verseci átiratot tárgyalásra bocsátják, de mindenütt ott, ahol annak elfogadása kétséges, a képviselőválasztásoknál ismert machinációk igénybevételével igyekeznek a törvényhatóság igazi akaratát meghamisítani.

A miniszterelnök nemrég védelmébe igyekezett venni a törvényhatósági tisztviselőket azon állításunkkal szemben, hogy feülről a kormány mellett való állásfoglalásra kényszerítik. Mondhatom, száz és száz panaszos levél érkezett már eddig is az ellenzékhez, amelyekben

megyei és községi tisztviselők, valamint más, a kormánytól közvetve vagy közvetlenül függő bizottsági tagok keservesen panaszkodnak, hogy minő eszközökkel kényszerítik őket arra, hogy a kormány mellett jobb meggyőződésük ellenére szavazzanak.

Amde mindezekről eltekintve, mit jelentenek a többségi határozatok a magyar nemzet összessége akaratának szempontjából? Jelentik egyszerűen azt, hogy néhány száz vagyonos ur, aki a mai helyzetben jól érzi magát és egy-két ezer függő helyzetben levő a kormány mellett adta le szavazatát. Tudtommal azonban Magyarország lakossága megüli a husz milliót s ebből több mint négy millió kereső, dolgozó, felnőtt férfi bir az országban polgárjoggal. Mely törvény és mely választás adott jogot ennek a néhány száz vagy ezer ur embernek adott mandátumot arra, hogy a nemzet egésze nevében nyilatkozzanak?

Tény, hogy ha időnk engedné, minden ünnep és vasárnap száz és száz helyen tarthatnánk ezrek és tizezrek közbenjöttével gyűléseket, ahol az igazi magyar nép, az, amely ebben az országban a hazáért dolgozik s amelynek munkájából kerülnek ki államháztartásunk milliárdos bevételeinek legnagyobb részei, mind, egytől-egyig az ellenzéki küzdelem mellett, a kormány ellen foglal állást. De még így is, már eddig annyi népgyűlésen, a magyar társadalom minden rétegeiből százezrek foglaltak állást a mi küzdelmünk mellett, hogy ezzel szemben egynehány törvényhatóság kised többségi határozataira mint nemzeti akaratra hivatkozni nemcsak nevetséges, hanem az ország lakosságának óriási többségével szemben egyenesen sértő és provokáló.

Abban, hogy megismerjük a nemzet igazi akaratát a véderőkérdés körül, készséggel felajánljuk támogatásunkat. Alkossuk meg az általunk lankadást nem ismerő eréllyel követelt általános, egyenlő, titkos választói jogot s bizzuk a véderő reformot, a házszabályrevíziót és egyáltalán az ország jövő politikája irányainak megállapítását a nemzet összessége ítéletére.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Kabos Ferencz alelnök fél 11 órakor nyitja meg az ülést.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után

Elnök bemutatja Báránd község feliratát a katonai javaslatok ellen, Bács megye feliratát a vármegyei tisztviselők status rendezése, egy budapesti népgyűlés feliratát az általános, titkos választójog tárgyában, továbbá Debreczen és Fegyeháza városok polgárságának feliratát ugyan-csak az általános, titkos választójog mellett és a véderőjavaslatok ellen.

A feliratok hovautalása tekintetében az elnöki előterjesztéssel szemben Jaczkó Pál minden egyes esetben ellenindítványt terjeszt elő, amelyekre nézve az ellenzék névszerinti szavazást és annak a következő ülésre való halasztását kéri.

Elnök ebben az értelemben intézkedik.

Szerdai nap lévén, felolvassák ezután az interpellációs könyvet, amelybe a következő interpellációk vannak bejegyezve:

Kun Béla «A Nap» kolportagejogának a vár megyei alispánok által történt megvonása tárgyában.

Györffy Gyula a közös hadügyminiszter lemondásának körülményei tárgyában.

Ráth Endre a bíróságoknál megüresedett állások késedelmes betöltése tárgyában.

Ráth Endre a vasuti késések és a vasuti kocsik tisztántartása tárgyában.

Ráth Endre a kolera elleni védekezés tárgyában.

Az elnök indítványára a Ház egy órákor tér át az interpellációkra.

Kövekeztet napirend szerint a névszerinti szavazások, amelyek után a Ház áttért az interpellációkra.

Kun Béla előre megfontolt sajtóüldözést lát «A Nap» című újság ellen indított hajszában. A XX. század szégyene a 48-as sajtótörvény elleni mérénylet.

Derűtség a jobboldalon! Mikosevits Kanut állandóan közbeszól, úgy, hogy elnöki rendutasításban is részesült.

Kun Béla előterjeszti interpellációját.

Kiadják a miniszterelnöknek.

Györffy Gyula: A közös hadügyminiszter lemondásának körülményei tárgyában interpellálja a miniszterelnököt. Ismerteti ezen ügyben már régebben előterjesztett interpellációját és a miniszterelnöknek erre adott választát, mely szerint a miniszterelnök nem tudott semmit a hadügyminiszter lemondásának kulisszatitkai körül történekről és minden kombinációt, mely ehhez fűződött, mende-mondának nyilvánított. Azóta pedig a lemondás befejezett ténynyé vált és kiderült, hogy mindenki jobban volt informálva, mint a miniszterelnök.

Előterjeszti ezután interpellációját.

Kiadták a miniszterelnöknek.

Mindennemü kézimunka anyagokat dus választékban raktáron tart
Talhammer Hermine előnyomda és kézimunka üzlete Szent-Anna-utca 1. sz.

rencsétlen Fábiant a mulató társaság egyik tagja sújtotta föbe. Hogy ki volt a gyilkos, azt még eddig nem lehetett megállapítani. A rendőrség éppen azért a mulató társaság minden tagját letartóztatta.

A tragikus véget ért Fábian családos ember, felesége és egy gyermeke van. Józan életet élt és a tanuk szerint a kérdéses alkalommal egyáltalán nem volt részeg.

Az istenlátó orvos.

Nem pártolták a betegek.

Három-négy héttel ezelőtt hirdetések adták tudtul a világnak, hogy dr Grünfeld Adolf, a hivatalvesztésre ítelt ugrai körorvos Nagyváradon megkezdte rendeléseit. A doktor ur, mint ismeretes, arról nevezetes, hogy csöndes magányos óráiban egész kedélyesen eldiskurálgat az Ur-istennel, szellemileg érintkezik vele, sőt — a z ő bevallása szerint — még látja is.

Ezek miatt a vármegye alispánja meghozta ellene a hivataltól elmozdító határozatot s dr Grünfeld Adolf a legnagyobb nyomorba jutott.

Dr Grünfeld Adolf ekkor arra szánta rá magát, hogy bevándorol Nagyváradra. Azt hallotta, hogy Nagyvárad a legmodernebb városok egyike s így abban bizott, hogy itt megtudják érteni az ő istenlátását, vagy legalább is megfogják bocsátani. Nagy reményekkel költözött be a Rákóczi-ut 15. számú ház egyik hónapos butorozott szobájába. Műsereit kirakosgatta a szekrénybe és várta, várta a betegeket.

Azt hirdette az újságban, hogy

«minden hétfőn és csütörtökön délelőtt fél tiztől egészen tizenegyig chronikus bajokat és ritkább esetben, amennyire az idő megengedi, acut betegeket is gyógykezel. Azon napokban egy vagy két beteget lakásukon is meglátogat, de kéri, hogy a fél, aki a ház-látogatást kívánja, ezt legkésőbb délelőtt 11 óráig bejelentse».

A chronikus betegek azonban csodálatosképpen távolmaradtak s nem jelentkeztek az acut betegek sem. Az istenlátó orvos rosszul számított. Nem teljesedtek be reményei. Szegény sorsüldözött doktor kénytelen volt összeszedni ismét sátorfáját és ahonnan jött: Ugrára költözött ki ismét.

szünk Ugy-e feljönnek hozzánk? Kérem, várhatjuk.

A leány arcát pir öntötte el.

Lángba borult az arca egész a homlokáig. Ettől tartott.

— Nem tudom — szólt vontatva — ma ját szom, de előadás előtt talán felkereshetem Dezsőt.

Egyszerre meggondolta magát és eszébe jutott valami.

— De biztosan nem ígérhetem — szólt erősebb hangon.

Kádár beleharapott az ajkába, érezte, hogy az emelkedett hang kizárja, hogy e tárgyban tovább folytassa a beszélgetést.

A leány felfutott a lépcsőn s miután be-köszönt a mamának, elsietett szobájába.

Belevetette magát egy karosszékre. Lehunyta a szemét s gondolkozni kezdett.

Kádár fia Dezső a festő és ők szerették egymást gyermekkoruk óta. Elhatározták — hogy egymáséi lesznek. Együtt rajongtak pályájukért s karöltve biztatták egymást, küzdeni céljuk elérhetéséért. Mindketten ragyogó jövő-ről álmadoztak, hol hír, dicsőség, gazdagság koszoruzza meg fáradozásukat. A leány a színi pályára lépett, a fiu festő lett.

Azután?... A leány segédnemesnő a színházban, a festő egy képes hetilapnál dolgozik s azonkívül mindaddig hiába küzd önálló műveivel biztosítani magának egy jobb jövőt.

A szülők mindkét részről óhajtják a házasságot. Dezső sürgeti. Most, hogy hosszabb időre el akarja hagyni a várost, ígéretet kért a leánytól...

Margit, kibén erősen dolgozik ugyan a sziv — de rendesen az ész maradt azért felette az ur — egy önfelédtt pillanatban megígérte, hogy határozni fog.

Modern utcai

három szoba,

előszoba,

konyha, éléskamara és

mellékhelyiségekkel

vizvezeték és villanyvilágítással berendezve

November hó 1-sejére

kiadó.

Darabos-utca 7. szám.

A plébános ur gyámleánya.

Letartóztatott a rendőrség egy kisleányt.

Egy jómódu nagyváradai familia tizenhét esztendővel ezelőtt magához vette elhalt rokonuknak teljesen árván maradt egy éves leánykáját. Tizenhét éven keresztül nevelték a kis leányt, aki ezt a páratlan szeretetet azzal hálálta meg, hogy néhány héttel ezelőtt megszökött nevelő gyámjától.

Minden bejelentés nélkül, egyetlen sor írást sem hagyva hátra, távozott el hazulról. — Heteken keresztül kutatott utána a család, de még csak nyomát sem tudta felfedezni.

Végő kétségbeesésükben a rendőrséghez fordultak. Bejelentették a ragyogó szépségű, fiatal, tizennyolc éves leány eltűnését s annak a gyanúnak adtak kifejezést, hogy a kis nőt egy idegen artista szöktette meg.

Most itt az idő, hogy határozzon sorsa fellett. Elérkezett az a pillanat, hogy eldöntse, hogy feltűzhesse a menyasszonyi fátyolt?!

A sziv forog, követeli a magát. A legmagasabb érzés, a szerelem tusádkodik harcot viv a mélyen gondolkodó elmével...

A leány egyet sóhajt s kezét odaszoritja keblére

Elmenjen-e válaszadásra s rábizza-e a sor-sát Dezsőre?

Eh! — gondolja — micsoda élet vár reá a házasság után. A mézeshetek hasonlítanak a virághoz, melynek színe, illata mámorító, de muló hervatag.

Eljőnének utána a hideg meggondolás órái. Küzdés tovább a megkezdett pályá nehézségeivel.

De az egymás iránt érzett szerelem megédesítené a küzdelmeket. Milyen éde lenne le-küzdeni az akadályokat a szeretett férfiú oldala mellett. Milyen büvös-bájos órákat szerezne ez mindkettőjük számára az az örök láng, mi most ott ég szíveikben s követeli a vágyak kielégítését.

Azután az édes remény, a káprázatos jövő, emelkedni napról-napra a megkezdett uton, mindinkább előbbre törekedni a kitűzött cél felé. Milyen boldogság csak elgondolni is a barátságos otthont, hol egymást melegítené kölcsönösen két sziv, egymást biztatná a siker elérésére.

A leány felugrik a székből, keble lázasan zilál, kikönyököl az ablak vankosaira.

A leány el-elnézi a játszó kis gyermekeket. Valami eszébe jut. Pir önti el arcát, úgy érzi, hogy kéjes zsibbadás áll tagjaiba.

Igen! azután az ég a szent frigyét megajándékozta. Gyermekei lesznek.

Gyermekei lesznek, mosolygó arcú, virgonc

A feljelentés folytá na detektívek széleskörű nyomozást indítottak a megszökött leány után s megállapították, hogy Micikét egyik nagyvárad-i róm. kath. lelkész vette pártfogás alá.

A nyomozás eredményéről értesítették a gyámszülőket, akik előbb megkísérlették viszatéríteni Micikét a jótura, de miután minden igyekezetük hiábavalónak bizonyult, sikkasztás büntette címén feljelentést tettek a rendőrségen gyámleányuk ellen.

Micikének ugyanis összes ruháját és kalapját ők vásárolták, tehát az ő tulajdonuk is. — És minthogy a leány nem hajlandó visszaadni a ruhákat, kétségtelenül sikkasztást követelt el.

Ezen az alapon most már a rendőrség felszólította a kis nőt, hogy adja vissza minden ruháját és kalapját, amelyet hazulról hozott, el.

A lelkész ur hiába interveniált a rendőrségen s hiába erősítette:

— Micike az én gyámságom alatt áll!

Felesleges volt minden kifogás. Micikét levetkőztette a rendőrség s a nagy halom ruha és a két divatos kalap, most türelmesen várja a törvényszéki főtárgyalást.

Népgyűlések. A véderőreform ellen és az általános, egyenlő és titkos választójog mellett rendezendő népgyűlések sorozatában a legközelebbi népgyűlés vasárnap, e hó 17-én lesz Losoncon. A népgyűlésre a függetlenségi és 48-as párt részéről Justh Gyula elnök vezetés alatt a párt több képviselő tagja fog leutazni. Képviselve lesz a népgyűlésen a szociáldemokrata-párt, a Választójog Országos Szövetsége és több észak-magyarországi vármegye függetlenségi szervezete. A losonci népgyűlést fogja követni a makói nagy népgyűlés, melynek keretében tartja meg beszámolóját a makói kerület orsz. képviselője: Justh Gyula.

bébék. Elválaszthatlan láncszemek két sziv között, összetartó kapcsai az igaz szerelemnek.

Milyen édes tudat úgy égni, hogy ha van kikért élnünk. Milyen édes küzdelem azok jólétéret.

A leány arca a következő pillanatban elborul, valami kellemetlen gondolat cikkázik keresztül agyáán. Hirtelen, de nyomot hagyva maga után.

Egy nagy kérdőjel toladodik a reménybeli boldogság elé.

Vajjon képes lesz-e négy kéz eltartani őket?!

Megmaradhat-e megkezdett pályáján, mely éppen olyan küzdelemteljes, mint férjéé lenne?!

S ha megmarad rajta tovább, nem e gyere-nének-e gátot tovább haladásában?

mekei rovására s esetleg gyermekei nem képez-

Vajjon a nő, ki elfoglaltságánál fogva keveset törődhetik gyermekeivel, lehet-e jó anya?

Vajjon a gyermekeknek, kik csak a legelő alkalmazottak, vagy legfeljebb egy száraz modoru nevelőnő gondjaira bízva vannak, nem esik-e csorba nevelésükön, Margit agyán a szomorúság tükröződik vissza, ajkára oda húzódik egy kinos ránc.

Vagy ott hagyja pályáját, hátat fordítson a színpadnak, a tapsnak, babérnak, bár milyen megerőltetésbe kerüljön.

Hát a férfi ecsetére számíthatni-e bizto-san?...

Gondolatai egymást kergetik agyában. A sziv és az ész elkeseredett harcot vivnak benne.

II.

A kis ember hiába várta este a leányt. Nem ment el.

Ráth Endre kérte interpellációjának elhárítását.
Elnök a napirend-javaslat előterjesztése után az ülést egyenleg 2 órákor bezárta.

Működnek a mungók!

A terrorizmus Szatmárvármegyében.

Szatmárvármegye törvényhatósága Nagykárolyban rendkívüli közgyűlést tartott. Csaba Adorján főispán elnöksége mellett, melynek főpontja Versec város törvényhatóságának az obstrukció ellen irányuló közismert átirata volt. Az átirat — amely mellett az állandó választmány is csak három szótöbbséggel foglalt állást — nagy vitát provokált.

Az állandó választmány javaslatával szemben Ilosvay Aladár alispán javaslatot terjesztett elő, amely a verseci átiratnak a napirendről való levételét s irattárba helyezését célozza. Az óriási lelkesedéssel fogadott alispáni javaslat után a mindenkor kormányt támogató Szabó Antal nagykárolyi közjegyző emelkedett szószólamra, ki szánalmas beszédében azzal igyekezett a verseci átiratot támogatni, hogy az ellenzékét állandóan gyalázza.

Utána Falussy Árpád volt szatmármegyei főispán, a szatmármegyei függetlenségi pártnak elnöke, erős beszédében bizonyította, a jelenlegi obstrukció szükségességét és a munkapártnak azt a rejtett törekvését, hogy az obstrukció letörésével tulajdonképpen a véderőjavaslatokat akarják törvényerőre emelni. Általános lelkesedéstől kísért nagy hatású beszédét azzal fejezte be: «Itt az alkalom, hogy a megye, melynek történetében sajnos van egy pár sötét folt, bizonyította, hogy a nemzeti érzés nem halt ki belőle és hogy ma már Haynau és Kristóffy nem találhatnának otthon a vármegyében.»

Földes Béla, a nagybányai kerület országgyűlési képviselője, fejtette ki ezután tárgyilagos, magas színvonalon álló beszédében az obstrukció mivoltát és a mai parlamentarizmus vihos voltát és az ellenzéknek nemes intenciókból és erős meggyőződésből fakadó helyes magatartását.

Földes Béla beszéde után támadt óriási

tapsviharban bár az ellenzék részéről többen is készültek felszólalni, a főispán, kit kellemetlenül érintett a vitában megnyilvánuló és pártját megszegyítő óriási különbség, mely a beszédek tartalmát illetően a két párt szónokai között mutatkozott, a vitát hirtelen berekesztette és elrendelte a névszerinti szavazást. Ennek eredménye az lett, hogy az erős hivatali presszió hatása alatt a szavazásra berendelt jegyzők segítségével a többség az állandó választmány javaslatát fogadta el.

Debreczeni Agrárbank Szövetkezet

PIACZ-UTCZA 79.

Kölcsönök nyújtandóság, betáblázás mellett, értékpapír vagy bármely más biztosíték fedezete mellett 5, 10, 15 évre.

Elfogad betéteket a legmagasabb kamatoztatásra Tisztviselői kölcsönök életbiztosítással kapcsolatban. Felvitágosítást készségesen nyújt az intéze gazgatósága.

A budai postarablás.

Ki a büntárs?

Tegnap a törvényszéken Pálkás János beismerte, hogy ő az Atilla-köruti postarabló s egy volt soproni fegyenczel, akivel a fogóságban ismerkedett meg, együtt raboltak. Mivel pedig a cinkostársát megnevezni nem tudta, — átvitték a rendőrségre, ahol azonban hasztalan tették eléje a rovtomultu emberek albumát, megmutatni sem tudta az illetőt.

Ily körülmény közt lehetséges, hogy a beismerés lényegében valótlan és Pálkás, az agya furt betörő csak egy kicsit megtréfálni akarta a bíróságot. Vagy, ami szintén lehetséges, azért vallott így, hogy Galambos Pált és feleségét, Varga Évát — akihez a gonosz embert «gyöngéd kötelekek» fűzik — szabadlábra helyezték.

Ma egyébként Szlavek vizsgálóbíró Pálkást újra meghallgatta, hátha sikerül tőle teljesen őszinté vallomást kapnia. Mert az mindenképp

valószínűnek látszik, hogy Galambosné — még ha az ura ártatlan lenne is — tudott arablásról.

Galambosné a vizsgálóbíró is bűnösnek hiszi s ezért történt, hogy bár Galambosnak a szabadonbocsátását rendelte el, Pálkás tegnapi vállomása után, az asszonyt továbbra is fogságban tartandónak mondta ki hozott határozatában. A kir. ügyészség a Galambos kiengedése miatt is felebbezett s így egyelőre ő sem hagyhatta el a fogságot.

A felfolyamodással valószínűleg még ma délután foglalkozni fog a törvényszék vádтанá csa. A bűnpör iratait dr. Kállay Miklós bíró kapta s ő lesz a bűnpör referense a vádтанácsban, amely a fogság kérdésében ma vagy holnap dönt.

Véres korcsmai mulatság.

Halál a rendőrségi fogházban.

A szegedi rendőrség fogház-folyosóján hétfőn reggel különös előzmények után halt meg egy Fábán János nevű kötelesség. A szerencsétlen embert abban a hitben szállították be a mentők a rendőrségi fogházba, hogy részeg. Holott egy korcsmai verekezésben ütötték meg halálosan.

Vasárnap éjszaka véres verekezés folyt le a Mezei Péter-féle korcsmaiban. Egymásnak mentek a legények és eközben Farkas Lajos úgy vágtatott Iház Károly fejéhez egy sörös üveget, hogy azt menten elöntötte a vér.

A korcsma tulajdonosa a verekezés láttára rendőrökért, majd mentőkért telefonált, a mentők a véresen fekvő Iházat a kórházba szállították, a társaság egy másik tagját, Fábán János kötelességét pedig, aki látszólag az ittasságtól eszméletlenül feküdt a korcsma egyik sarkában és aki a mentők részéről alkalmazott élesztgetési kísérletekre nem reagált, abban a hitben, hogy holtrészeg, beszállították a rendőrségre.

Reggel fél nyolc órákor, amikor a fogház-őrmeister, felakarta költeni Fábiant, megdöbbenve tapasztalta, hogy az állítólagos részeg halott.

A rendőrség megállapította, hogy a sze-

Nem.

Irta: ZÉTA.

I.

Mikor végig ment a főtéren, mindenki után fordult, vissza nézett, amint öntudatosan, büszkén lépegetett virágos, duzzadó karpuffos nyári ruhájában.

A kávéház terasza előtt elhaladva azonban lesütötte a szemét s gyorsan szedve lapossarku csattos félcipőbe bújított lábcsakáit, az utca másik oldalára tért.

A kávéház asztalánál ülő urak között mozgás támadt.

A kis kadét félig felemelkedve ülő helyéből ragyogó arccal, fénylő szemekkel tekintett utána. A vén guormand huszárcapitány kéjesen lecsukva szempilláit, nagyot csettentett a nyelvvel.

A másik asztalnál a hosszú vékony nyakú, rosszul beretvált arcú segédszínész meglökte mellette ülő, szürkés haju társát könyökével s oda sugott a fülebe.

Az felkelt, leverte a szivarhamut kabátjáról s elbucszott a társaságtól. Azután átment a másik oldalra a leány után. Egyideig lassan követte, mikor pedig az betért egy mellék utcába, eldobva félig elszívott szivarját, sietve mellé csatlakozott.

— Láttam, hazafelé tart, mondom, együtt mehetünk — szolt mélyen megemelve a kalapját.

A leány szívélyes mosollyal nyujtotta kezét az éltes embernek. Az megszorította, megvárta, hogy csak úgy csörömpölt rajta az ezüstláncos, csecsebecsés karperec.

Egyideig szótlanul haladtak egymás mellett. Érdekesen nézett ki a kistemetű, kopott

fekete nadrágos, hanyag szabású kockás kabátos vén színész, a kifogástalanul öltözött, magas termetű, szép leány mellett.

A cukrász ajtájából, mikor meglátta őket a szeplős arcú, lapos mellű cukrász leány, vihogva szaladt be az üzletbe.

— Ni a vén Kádár, Londvay Margittal — sugta az asztalnál ülő uraknak, ajakával kellemetlen grimaszt vágva, hogy végig kilátszottak romlott sárga-feketés fogai.

— Ah, a szép második-primadonna! — kiáltott élénke nagy magas galléros, bő pantalon-nadrágos uracs, odaszaladva a kirakathoz, szemére csapva monokliját.

— De hogy kerül hozzá a vén Kádár? — racsolta arany csipetős kopasz társa az asztal mellől, elegánsul szedve foghegyre fagyaltját, vigyázva, hogy kárt ne tegyen barack-virágos selyem mellényében.

— A vén kópé, csak nem?... — vihogta a szeplős leány, elkacározva a mondat többi részét.

A sarokban ülő tuskés bajuszu ujságíró, miután mohón végig futotta a legellenzékibb lap veresszáju vezércikkét, félredobta a lapot, s fölényel szolt oda a leánynak:

— Kádár, a fiatal festő erősen csapja a levét a leánynak, nyílt titok, hogy el akarja venni, illő, hogy kolléga apja is szívélyes fogadtatásnak örvendjen a lány részéről — folytatá, hanyagul kutatva az esti lapok után.

Az alatt a leány s az ajacsony termetű kis ember tova haladtak, közönyös dologról beszélgetve egymással.

— Fenn voltam a tárlaton is, — kezdte a leány — találkoztam Dezsővel is. Megmutatta «Pókayné»-jét.

— Na és? — kérdezte feszülten a kis ember, apró szürkés szemek csak úgy vilogva hozzá.

A leány félre huzta a vállát.

Dezső panaszkodott. Minden a régi mondá. A közönség kedvetlenül fogadja a mesterműveket, Pókaynéjét figyelemre se méltatja. Kritikus barátjai ugyan megígérték, hogy majd «lár máznak» mellette, de aztán marad minden — a régi.

A közönség új, modern, genre képeket kíván. A jelenből kell merítenie a festőnek az inspirációt. Divatos ruhák szerint öltöztetni az alakokat.

«Kis öreg mosolygós arca Komorrá változott. Szórakozottan gyujtott szivarra, mélyen lesziva a füstöt mellére.

Egy darabig szótlanul haladtak tovább egymás mellett, pedig úgy látszott, a kis embernek nagyon szurja valami az oldalát s nagyon szeretne bizonyos dolgokról felvilágosítást kérni tőle.

A leány hazaért és elbucszott kísérőjétől. Megkönnyebbülten érezve magát, gyorsan eltűnt a lépcsőházban. Ő is pillanatról-pillanatra várta, hogy elhőzta Kádár azt a bizonyos dolgot; feleletet fog tőle kicsikarni s érezte, hogy nagy megerőltetésbe kerülne, — kérdésre felelni.

Már eltűnt világos ruhája, a kapu alatt, mikor a leány kísérője megköszörülve torkát, édes kés, kérő hangon utána kiáltotta:

— Igaz! Margit kérem...

A leány visszafordult.

— Dezső minden bizonnyal mondta már önöknek, holnap reggel elutazik hosszabb időre. Egy dolog tárgyában — kisasszony tudja mit gondolok — még öntől választ várunk. Dezső nem akarja a kétes bizonytalansággal szívében ehagyni a várost. Ön megígérte, hogy elutazása előtt felelni fog... Ma egész este otthon le-

Az egyház nagykölcsoné.

**Dr. Balthazár Dezső
lelkészi beiktatása.**

Mit tárgyalt a presbyterium?

A debreceni református egyház presbyteriuma ma délután ülést tartott Dicsőfi József elnöklésével. A presbyterium dűlőre juttatta az egyházi bérház építésére szükséges nagykölcson ügyét. A három legelőkelőbb pesti pénzintézet folyósítja a kölcsönt, a mai rossz pénzügyi viszonyok között eléggé kedvező feltételek mellett.

A presbyterium nagy örömmel és lelkesedéssel vette tudomásul mai ülésén dr. Balthazár Dezső püspök választását, amelyben megköszöni a debreceni lelkészség felajánlását. Az ünnepélyes beiktatás október 22-ikén lesz a Nagytemplomban.

A presbyterium üléséről az alábbi tudósításunk számol be:

Dicsőfi József lelkészelnök megnyitó beszéde után Somogyi Pál jelenti, hogy a múlt ülés jegyzőkönyve szeptember elsején hitelesített.

**Dr. Balthazár Dezső
beiktatása.**

Somogyi Pál főjegyző felolvassa dr. Balthazár Dezső levelét, amelyben köszönetet mond a debreceni lelkészi tisztség felajánlásáért. Állását már október elsején el fogja foglalni. A lelkész beiktató ünnepélyt október 22-én tartja meg az egyház. A presbyterium nagy örömmel veszi tudomásul a Balthazár püspök közelgő lelkészi beiktatását.

Egyéb ügyek.

Az egyházkerület akadályokat gördít az egyház 500 ezer koronás kölcsöne ügyében. A presbyterium úgy határoz, hogy a kölcsön felvevésének a formai akadályát eltünteti.

Elnök indítványozza, hogy a második lelkésztanítói állásra Boér Károly segédlelkészt válassza meg a presbyterium.

Az egyháztanács Boér Károlyt egyhangulag megválasztja a második lelkésztanítói állásra.

A homokkerti istentiszteletet a parochiális bizottság határozata alapján az új lelkésztanítónak kell ellátni. A presbyterium utasítja tehát erre Boér Károlyt, egyben köszönetet mond a főiskolának azért, hogy a homokkerti istentiszteletet eddig a széniorokkal látta el. Az új lelkésztanító illetményei elnök indítványára már szeptember elsejétől folyósítatnak.

A bérházépítési bizottság javasolja, hogy a Debreczeni Első Takarékpénztártól 200 ezer korona ideiglenes kölcsönt vegyen fel, amit a nagykölcsonból térítenének meg.

Márton Imre ügyész bemutatja a Takarékpénztár és Hitelintézet ajánlatát, amely az Osztrák-magyar bank kamatábanál 1 és egynegyed százalékkal nagyobb kamattal hajlandó a kölcsönt az egyház rendelkezésére bocsátani.

A presbyterium felhatalmazza az elnökséget, hogy a javaslatokat vizsgálja meg és a szükséghez képest vegye igénybe a kölcsönöket.

A nagykölcson.

Három pénzintézet: a Magyar Jelzálog és Hitelbank, a Pesti hazai hitelbank, és a Pesti magyar kereskedelmi bank együttesen tesznek ajánlatot a bérház építésére felveendő nagykölcsonre. Zádor Lajos nagyon előnyösnek találja a kartelben levő bankok ajánlatát. Helyteleníti az ajánlatok elodázását, mert veszedelmesnek tartja.

Nagyon súlyosak a pénzpiacnak a bajai. Kola János is egy véleményen van Zádor Lajossal. Márk Endre is újabb érvekkel támogatja a kölcsön ilyen formában való felvételét.

Márton Imre konstatálja, hogy Bálint és Jámbor ugyanazokat a feltételeket iktatta be a tervezetbe, mint a jelenlegi ajánlat. Ha júliusban nem volt a kölcsön drága, a mostani rossz viszonyok között határozottan előnyös és kapni kell rajta.

Juhász Ignác szerint a Bálint és Jámbor cég számítása a kölcsönre nézve nem pozitívum, csak előrelátás, tehát hivatkozni erre nem lehet. Azonban megbízik Zádor Lajos felvilágosításában és hozzájárul a kölcsön felvételéhez.

Kovács József az iránt aggályoskodik, hogy az építkezés meg fog-e rögtön kezdődni. Ha nem kezdődne meg, nagy veszteség lenne a kölcsön az egyházra. Egyelőre fedezhetjük a költségeket. Várjunk tehát a kölcsönrel. Kötelességének tartotta ezeket elmondani, hogy a presbyterium tisztán lássa a helyzetet.

Márton Kálmán, Fráter Imre és Kardos László mind azon a véleményen vannak, hogy el kell fogadni a kölcsönt és nem szabad a hálásítási indítványt elfogadni.

A presbyterium elfogadja a három pénzintézet által felajánlott 2 millió kölcsönt és egyhangulag elveti a szakbizottság halasztó indítványát.

Több kisebb jelentőségű ügy tárgyalása után a presbyterium gyűlés véget ért.

Debrecen a kolera ellen.

A főkapitány és főorvos a köztisztaságért.

Most, amikor minden oldalról vész hírek keringenek a kolera körül és nem tudjuk, hogy mikor kopogtat be a sárga rém: nagyon is aktuális a város köztisztaságával foglalkozni. Csak dicséret illeti meg tehát Debrecen város főkapitányát, és tisztii főorvosát, hogy még idejében igyekeznek elejét venni az elhanyagolt köztisztasági állapotokból származó esetleges katasztrófának, amely sohasem fenyegetett jobban, mint most a kolera veszedelem idején.

Tagadhatatlan, hogy az új közegészségügyi rendelet radikális és nagy terhet ró egy a közönségre, mint az ellenőrző közegekre. De a rendkívüli viszonyok rendkívüli segítőeszközök igénybevételét teszik szükségessé.

A főkapitány és tisztii főorvos a beérkezett előterjesztések alapján szerkesztették meg és dolgozták ki a köztisztasági intézkedéseket, amelyeket a következőkben ismertetünk:

Felhívás a közönséghez.

Debrecen város közönségét falragaszok útján «Hirdetmény» alakjában fogják felhívni a köztisztaság általános követelményeinek a betartására.

Hangsúlyozni fogja a hirdetmény, hogy az árnyékszékeket, emésztő és szemétdödröket minden házigazda messzszel köteles fertőtleníteni. Szigorúan meg lesz tiltva a szemetes ládákban az utcára való rakása, az állati dögök kitétele, az utcák és köztutereknek minden néven nevezendő bemocskolása.

A helyivasut társaság

szigorúan utasítatik arra, hogy a vágányok eddigi seprével való tisztítását haladéktalanul szüntesse be. Nagyon könnyen elvégezhető a vágányok tisztítása ahhoz való homorú és a vágányokba illő lapátokkal. Ha a helyivasut eleget nem tenne a felhívásnak, akkor a főkapitány a társaság ellen közegészségügyi kihágás címén indítja meg az eljárást.

A kolera vidékről

érkező utasokat a szállodások kötelesek a rendőrségen azonnal bejelenteni. Megkereste a rendőrség a debreczeni üzletvezetőséget is, hogy a belügyminiszter rendelete értelmében a vasuti személyzetet figyelmeztesse a kolera elleni óvintézkedésekre, különösen pedig a koleragyagnus vidékekről érkezett utasokat tartsák szem előtt. Ha valaki koleragyagnus tünetek között megbetegszik, azt kötelesek azonnal átadni a vasuti rendőrségnek.

A nyilvános helyek.

kávéházak, vendéglők, korcsmák, mulatóhelyek ellenőrzését a rendőrség ezentúl fokozott mértékben fogja végrehajtani. H. Kiss József rendőrfogalmazóra van bízva az ellenőrzés. A rendőrbiztosok, kerületi őrsparancsnokok és a közrendőrök kötelesek lesznek a köztisztaság érdekében mindent elkövetni. Kötelesek az ellenőrzéssel megbízott közegek az összes nyilvános helyeket naponta bejárni és úgy erről, mint a bejárás eredményéről naponta jelentést tenni. Altalában véve a rendőri közegeknek kötelességük minden legcsekélyebb egészségügyi kihágást azonnal bejelenteni. Az egészségügyi szabály ellen vétőket a rendőrség a legszigorúbb bírsággal fogja sújtani és már mindjárt kezdetben sem lesz arra tekintettel, hogy vajjon az illető csak először vét-e a közegészségügyi intézkedések ellen.

Egyéb intézkedések

Felszólítja a rendőrség a csatorna vállalatot, hogy rövid időn belül a régi csatornákból fentmaradt bontási törmelékeket takarítsa el. Köteles a csatornázási vállalat munkásainak a nevét és lakhelyét 24 órán belül bejelenteni, hogy a tisztii főorvos vizsgálata rájuk is kiterjedhessen.

A városi mérnöki hivatal is megkereste a főkapitányt, hogy a csatornázás közben feltűrt utcaburkolatokat rövid idő alatt hozza rendbe.

A közbiztonság bizottság fogja rövidesen felülvizsgálni, ezenkívül a mezőrendőrkapitány és a m. kir. állatorvos legalább egyszer hetenként kötelesek lesznek ellenőrző szemlét tartani.

Javaslatba hozta a főkapitány az utcsepfelgyűlémet a szemét és piszok, úgy, hogy a rök sürgős szaporítását is. A városban nagyon jelenlegi utcseprők képtelenek megfelelni kötelességüknek.

Értesítette a főkapitány Zoltán Hermann köztisztasági vállalkozót, hogy amennyiben az összegyűjtött szemetet rövidesen el nem szállítja, ellene közegészségügyi kihágás címén az eljárást megindítja.

A locsolás.

A kövel burkolt utcákat ezentúl napjában kétszer fogja locsolni a város, a makadám burkolatu utakat pedig porolajjal fogják öntözni. Régen szükség lett volna már erre az intézkedésre, de a mi porfésztkünk a kolera ellen kell megfenyegetni, hogy utcáinkat végre valahára locsolassuk.

A kolera betegek

megfigyeltetése számára a főkapitány intézkedése folytán a régi csapatkórházat szerelték fel. Több szobát rendeztek be a kolera fertőtlenítés legmodernebb eszközeivel felszerelve. A régi csapatkórház tehát máttól fogva járványkórház lesz. Ide fognak beszállítani minden kolera és koleragyagnus beteget.

Az ellenőrzés.

A főkapitány és az egész rendőrtisztviselők kar permanenciába lép, hogy ezek az intézkedések szigorúan betartassanak.

Debreczen város legelőcsőbb bevásárlási forrása a budapesti

Naponta érkeznek meglepő szép újdonságok! Megtekinthető vételkényszer nélkül! Pontos, szolid kiszolgálás!

Csipkeáruház

Fiók üzlet Sas-utca 4. sz. Kizárólag alkalmi vételek.

Kérem a czégre ügyelni CSIPKEÁRUHÁZ.

Szép, egészséges
fogak alapfeltétele a naponta
való Odolszáj-és
fogápolás.

UJDONSÁGOK

A 'Debreczen' szerkesztősége és
kiadóhivatala Darabos-u. 7. sz. a.
Telefon 412.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatási miniszter a debreczeni állami főreáliskola megüresedett igazgatói állására dr. Kardos Albert tanárt nevezte ki. Kardos Albert érdemes tanár, akinek az irodalom terén országos neve van. Tanügyi körökben úgy munkássága, mint egyénisége közbecsülésnek örvend.

— **Debreczeni tisztviselő karrierje.** Az újonnan alakult «Hungária» biztosító társaság vezető főtitkárjává nevezte ki Dinics Viktort, a Gazdák Biztosító Szövetkezet volt titkárát.

— **Gyermek-deputáció a miniszternél.** Különös küldöttség vonult ma a képviselőházba: 200 gyermek kereste gróf Zichy kultuszminisztert, hogy elpanaszolják neki Dunaharaszti község szegényét. A fővárossal határos községben ugyanis nincs iskola, illetőleg — iskolaépület. A gyerekek szüleikkel jöttek a miniszterhez, aki ma fogadja őket.

— **Papp Elek sorsa.** Több mint két hónapja már, hogy Papp Elek volt orsz. képviselőt gondnokság alá helyezték és az elméjében meggyöngyült aggyasztán azóta könyöröltes szívek kegyelméből kap szállást és ellátást. Duszagazdag rokonsága egészen elhanyagolta, míg most végül Karcag városa, melynek egykor polgármestere volt, vette kezébe sorsát.

— **Ugy gondolom,** — mondotta a polgármester — hogy vagy elmeegyógyintézetben helyezük el a város költségén, vagy pedig itthon biztosítunk neki tisztességes ellátást, fentartván a jogot arra, hogy Papp Elek esetleges követeléseit behajthassa.

— **Elhunyt debreczeni urnő.** Mely szomorúság érte Kürthy Nándort, a debreczeni Gazdák Biztosító Szövetkezet főnökét: felesége sz. Galambos Terézia életének 39-ik és boldog házasságának 15-ik évében elhunyt. A megboldogult urnő huzamosabb ideig betegeskedett, legutóbb Budapesten feküdt egy magánszanatóriumban. Debreczen társadalmában széles körben ismerték az elhunytat, akinek halálát férjén kívül kis fia és nagyszámu rokonság gyászolja.

— **A nyitva hagyott sorompó.** A soroksári vasuti állomás mellett lévő átjárónál a szabadkai vonat tegnap éjjel elütötte Sacher Albert tejárus kocsiját, amelyen a kocsi tulajdonosán kívül Neumann János és Kiss Mihály gazdálkodók ültek. Sacher azonnal meghalt, a kocsi másik két utasa pedig veszedelmes megsebesült. A balesetet az okozta, hogy a vasuti sorompót nem bocsátották le.

— **Költözködnek a fecskék.** A nap még érzeteli kissé melegét, de már csalóka a fény, közeledik az ősz. A reggelek és esték hűvösek és lassanként a nappalok is áthajlanak az őszbe. Egyidőben a nyár haldoklásával, a tavasz vig csicsérgésű, kedves hirnőkei, a kedves fecskék is árván hagytak itt bennünket, — hogy 1. j. melegebb hazába költözködjék, elkerüljék, a pusztá, hideg télnek sivárságát. Egy más után költözködnek el a többi énekes madarak is, utra kel a gölya, daru, mind-mind elmennek tőlünk szebb hazába, melegebb, vidámabb vidékre. Bucszukodásokra csak a kezdődő ősz hideg szellője felel s a bánatukban lehulló sárgult falevelek zizzenése válaszol a bucukialtásukra. Dalosok nélkül marad az erdő, kihalt lesz a mező mindenfelé, s nemsokára a varjak káromgása hirdeti mindenütt az ősz nyomában járó tél közeledtét. Lombtalan erdők, magasra gyűlt száraz avar mindenfelé, a beköszönt ősz biztos hirnőkei. Dermel, kihalni készül a természet a fagyos, hideg szellő ringtására. deres harmatjának lehullására. A gyorsan elmlut nyárnak napjai megvannak számolva a hivatalos határnapok szerint is, mert állig két hét s itt van szeptember 21-ike, az ősz beálltát jelentő őszi napéjegyenlőség napja.

— **Részvénytársaság az Arany Bika felépítésére.** Több ízben hírt adtunk már arról, hogy az Arany Bika-szálloda. kávéház kihasználására részvénytársasági alapon konzorcium alakul Debreczenben. Az alapítók a hatalmas létesítmény ügyében megállapodásra jutottak már s az előkészítés munkája annyira előhaladt, hogy a részvényjegyzésre az alapítási tervet kibocsájtották. Lapunk mai számában közöljük ezt az alapítási tervet, amelyet Debreczen város legelőkelőbb férfiai és négy nagy pénzintézetünk irtak alá. A vállalat sikeres keresztülvitelén buzgólkodik a Magyar Általános Hitelbank debreczeni fiókja, a Debreczeni Első Takarékpénztár, a Forgalmi Bank r.-t és az Ipar-és Kereskedelmi Bank. Tüdös János dr. országos képviselő az érdem, hogy ez a négy nagy pénzintézet 100 ezer koronával vesz részt a részvénytársaságban. Tüdös János dr., aki Debreczen fejlődését mindig a szívén viselte, most is olyan értékes, szép munkát végzett az új vállalat körül, amely csak betetőzi eddigi sikereit. Az Arany Bika építését Hajós és Villányi budapesti építésszek végzik. A tervekről a legelismertebben nyilatkoztak elsőrendű faktorok. Az amerikai arányokban épülő Bika-szálló részvényjegyzése megkezdhető az alapítóknál. — Ajánljuk olvasóinknak figyelmébe az alapítási tervet.

— **Letartóztatott merénylő.** A debreczeni ügyészség fogházába tegnap a hadházi csendőrök bezáratották Legota Sándor gazdát, a ki az elmúlt éjszaka kiakarta pusztítani a családját. Legota állandóan pumpolta az anyósát, Tuka Juliánát, aki most már megtagadta tőle a segítséget. E miatt a feleségét folyton verte. Tegnap este Legota felgyújtotta az anyósa háza udvarán lévő szénakazlakat s lelővéssel fenyegetett mindenkit. A szorongatott asszony nép a csendőrség segítségét vette igénybe s ártalmatlanná tette Legotát. Az eljárást megindították ellene.

— **Zsák-kalap.** Jön, feltartóztatlanul jön az új kalapdivat, a zsák-kalap divatja. Ha eddig viselhetek a hölgyek kenyérszakajtót, — méhkaptárt, malomkereket, tortasütőformát, miért ne kaphatnák föl a zsák-kalap divatját, a mely csunyanak ugyan csunya, de praktikus. Angliából jön az új divat. Olyan formájú az újfajta kalap, mint az a selyem-, vagy bőrtasak, persze jóterjedelmes, amit a hölgyek eddig hosszú szelgemeszínőron karjukra akasztva viseltek. Lesz az új zsákkalapban kis zsebecske a rizsporos pamacs számára, egy másik a manikűr készletnek és a zsebkendőnek. Nem tréfa a dolog, egészen komolyan jelenti az új divatot egy londoni divatlap.

— **Elítárolt magyar felirat.** Pöstyénből jelentik, hogy Pobedeny nyitramegyei községben Niklovics György iskolaszéki gondnok elítároltatta az iskola magyar feliratát és tőt feliratot helyezett el. Rákóczi szolgabíró megindította Niklovics ellen az eljárást.

— **A vonatból kidobott asszony.** Lapunk tegnapi számában közöltük, hogy Kovács Sándor szoboszlói gazda a püspökladányi vonatról kidobta balkézről való feleségét, Merényi Zsófiát. A vizsgálat a titokzatosnak tetsző ügyben folyik. Eddig csak annyit állapítottak meg, hogy Kovács Sándor Merényi Zsófia unszolására elszánta magát, hogy megesküszik s törvényes feleségévé teszi. E célból utaztak Püspökladányba az iratok beszerzésére. A vonat alig hagyta el Kabát, a felek dulakodni és verekedni kezdtek. Kovács Sándor a kezében levő ostornyéllal ütötte-verte az asszonyt, aki aztán kimenekült a kocsii perronjára. A kupéban levő utasok szétakarták választani a feleket, de nem sikerült s így az asszonyt nemsokára Kovács is követte. Hogy a perronon mi történt, azt nem tudják a tanuk. Csupán a kalauz, aki a szomszéd kocsiából figyelte a verekedést. Ez az egyetlen tanuja a rémes drámának. A kalauzt a csendőrök még nem hallgatták ki, mert uton van. A kocsii ajtajának ablaka, melyen a kidobás történt, be van törve. Lehetségesnek tartják azonban azt is, hogy Merényi Zsófia a verés elől ugrott ki a robogó vonatból.

— **Aczél Géza tolvaja.** Mintegy 3 hónap előtt tudvalevőleg meglopta ismeretlen tettes Aczél Géza városi főmérnököt. A tolvajt eddig nem lehetett kézrekeríteni. A főmérnök most 300 korona jutalmat tűzött ki annak, aki a tettes nyomára vezet a rendőrséget.

— **A katolikus tanítók s a harangozás.** A Szombathelyi Egyházmegyei Katolikus Tanítóegylet ma tartotta közgyűlését, amelyen tárgyalták a katolikus felekezeti tanítósnak azt a követelését, hogy a harangozástól és sekrestyési teendőktől, amelyek a tanítóra lealázók, a tanítók eltiltassanak. A közgyűlésen erősen érveltek amellett, hogy a lealázó állapot eltörlését záros határidőhöz kell szabni, de ezt az álláspontot hosszabb vita után a többség oda-módosította, hogy az állapot szanálásáért fel-ir a katolikus közoktatásügyi tanácshoz.

— **Vendéglősök kongresszusa.** A Magyar Vendéglősök Országos Szövetségének XI. évi kongresszusa ma reggel vette kezdetét a fővárosban. A gyűlésen a kereskedelemügyi miniszterium részéről dr. Fenyvesi József minisztertanácsos, az iparfelügyelőség részéről pedig Goreczky Zsigmond hatósági biztos jelentek meg. Résztvett a kongresszuson továbbá Gelléri Mór kir. tanácsos, az országos iparegyesület igazgatója, és Benedek János országgyűlési képviselő is. A gyűlést Gundel János elnök nyitotta meg, ki beszédében röviden megemlekezett azokról a támadásokról, melyek az egyesület különösen az utóbbi időben érték. Ezután egyhangy lelkedéssel elnökül választották — Glück Friggést, kinek rövid buzdítóbeszéde után áttértek a napirend tárgyalására.

— **Alföldy Károlytánciskolájában** az őszi tanfolyam szeptember 11-én megkezdődött. Beíratásokat elfogad bármely időben lakásán, Péterfia-utca 2. sz. Telefonszám 510.

— **Tankönyvek!** Az összes fiu és leány iskolákban használandó tankönyvek fél áron kaphatók: Harmathy antiquarium Fűvészkert-u. 14. Rajzeszközök, rajzablak, írószerek leszállított áron.

Dr GERÉB JOGI SZEMINARIUMA

Kolozsvár, Farkas-u. 5. szám.

(A régi színház mellett.)

Kiváló sikerrel készít elő Jog és államtudományi szigorlatokra, alap és államvizsgákra — ügyvédi és bírói-vizsgára igen jutányosdíjazásért. Három hónap alatt doktorátushoz juttat. — A Székely-féle javaslat küszöbén vegye mindenki igénybe ez intézet segítségét.

Tájékoztatót bérmentve.

A presbiteriánus világszövetség képviselői Debrecenben.

Hogyan fogadjuk a vendégeket?

Pénteken délelőtt 11 óra 40 perckor Szatmár felől egy sereg vendég érkezik városunkba: az egyetemes presbiteriánus világszövetség képviselői Nagybritanniából, Kanadából és egy közülük Svájcban. A messze világból jövő vendégek méltó fogadására nagyban készül a ref. egyházkerület, a város, a debreceni ref. egyház és a főiskola.

Nagyjából már össze is állították a fogadtatás és ellátás programját, melyet teljes részletességében holnap fogunk közölni. Most annyit, hogy a vendégeket a vasutnál gróf Degenteld József egyházkerületi főgondnok fogadja angol nyelvű beszéddel. Utána a főiskolai énekkar énekel el az angol himnuszot.

Az egyházkerület által a Royal vendéglőben adandó ebéd után a kollégiumba mennek fel a vendégek, hol Csiky Lajos mond angol nyelvű imádságot, majd a vendégek közül néhány beszél az ifjúsághoz s innen a diszterembe mennek át, hol a kántus éneke után dr. Ferenczy Gyula akad. igazgató üdvözlő magyarul a vendégeket, majd újra Csiky Lajos tart hozzájuk kis sé hosszabb nyelvű angol beszédet, melyben főként a kollégium jelen állapotát ismerteti, beszédére néhány vendég fog válaszolni s végül ismét a kántus énekel. Este a vacsorát ugyan csak a Royal vendéglőben Debreczen városa adja.

Másnap, szombaton reggel 8 órára a Nagytemplomba mennek a vendégek, hol Könyves Tóth Kálmán mond magyar nyelvű imádságot. Ezután az egyházi tanácsterembe mennek át (közben valószínűleg lefénképeztetve magukat). Itt Dicsőfi József lelkészelnök üdvözlő őket magyarul, megismertetvén velük a debreczeni ref. egyház jelen állását. Majd néhány egyházi épületet és intézményt keresnek fel a vendégek, ugymint az új templomot, a felső leányiskolát s az ispotályi telepet. Ebédet e napon az egyház ad a vendégeknek szintén említett vendéglőben.

Megjegyzendő, hogy a magyar beszédnek angolra s az angol beszédnek magyarra fordításáról tolmácsok útján történik gondoskodás.

Vitális kisebb kiadásban

Elfogták a Csige-kerti haramiát

Betyárnak csapott fel Juhász Sándor.

Érdekes haramiát fogott el a debreceni rendőrség a Csige-kertben. Juhász Sándornak hívják a régi betyárvilágnak ezt az egyenes leszármazottját, aki már hetek óta állandó rettegésben tartotta a külsőségek lakosságát.

Ma végre hurokra került Juhász Sándor, aki minden tettében-módjában a híres-neves Vitális Imrét akarta volna utánozni.

Ugy látszik, hogy nagyon meghódította a híres haramia példája. Követni akarta volna minden áron. A jóakarát meg is lett volna benne, de nem volt meg hozzá a kellő tehetsége. Így csak egyszerű de érdekes rendőri krónikába ful bele a Juhász Sándor szándéka.

A debreceni rendőrség egy éjjeli mulatóhelyen elfogott a minap egy nagyban költelező, gyanúsán viselkedő fiatal embert. Molnár Zsigmond lakatossegédnek vallotta magát.

Valami 145 korona készpénzt találtak nála, melyről beismerte, hogy Juhász Sándortól, a nagy haramiától lopta, akivel együtt mulatott az Adler Benő és Harstein Péter korcsmájában. Ezen az alapon indította meg a rendőrség a nyomozást és szenzációs eredményre bukant.

Kiderült, hogy Juhász Sándor már hetek óta rettegésben tartja a Csige-kert lakosságát. Felfegyverkezett egy töltött vadászpuskával és lelővéssel fenyegetett mindenkit. Többeket kirabolt már a veszedelmes haramia. Ő volt az, aki a nagyerdei Dobos pavillont tavaly fel-

törte. Ezért a kir. törvényszék egy évi fegyházra ítélte, de Juhász felebbezett és most szabadlábban van. Belevette magát a Csige-kert szőlői közé és onnan rémitgeti a lakosságot.

Dobos rendőrbiztos egy egész csapat read-örrel indult a veszélyes haramia elfogatására. Valóságos hajtvadászatot tartottak a kisebb kiadású Vitális Imrere. Végre elfogták a szőlők között.

Még elfogatása után is — ami nem ment egészen simán — avval védekezett, hogy engedjék őt szabadon, mert ő már elhatározta, hogy betyár lesz.

— Második Vitális lesz! — azt hajtogatta egyre. Meg fogtok lakolni, amiért elfogtatok! És újból megölésel fenyegetett mindenkit a veszélyes ember.

A bűnügyi osztályon Komlóssy Pál rendőrkapitány hallgatta ki a kis Vitális Imrét.

— Meguntam az életemet, betyár lesz! — itt is azt ismételte.

Valószínű, hogy a hűvösön majd jözanabul fog gondolkodni Juhász Sándor, akinek elfogatásával a Csige-kert megszabadult állandó rémétől.

A földesi zsidóasszonyok harca.

Nem engedik levágni a hajukat.

Furcsa háborúság tört ki Földesen. Az odavaló rabbi, Csillag Emánuel harcot indított a zsidó asszonyok hosszú hajviselése ellen. A templomban számtalanszor kipredikálta azt az «erkölcselenséget», hogy a zsidó asszonyok nem vágatják le a hajukat, azonban a prédikációknak nem volt foganatjuk, mert a földesi zsidóasszonyok ragaszkodnak a hajukhoz. Erre Csillag Emánuel a férjeiket fanatizálta, ugyanúgy, hogy számosan követelni kezdték feleségeiktől, hogy hajukat levágassák. De az asszonyok nem igen engednek.

A rabbinus végre egy utolsó eszközökhöz fordult, hogy az asszonyokat a paróka viselésére rábirja. A hitközséghez indítványt nyújtott be, amely szerint azok a nők, kik a hajukat nem vágatják le és parókat nem viselnek, a templomból kizáratnak.

Valóságos forrongás tört ki erre a hitközségben, amely tegnapi közgyűlést hívott össze.

A közgyűlésre felvonultak az asszonyok is és követelték, hogy az indítványt ne fogadják el. Óriási botrányok voltak a közgyűlésen, azonban határozni nem tudtak.

A földesi zsidóasszonyok azt hangoztatják, hogy ha a rabbi indítványát a hitközség elfogadja, elválnak férjeiktől, de legszebb ékességüket, a bogárfekete hajukat nem vágatják le.

TÁVIRATOK.

Az új hadügyminiszter.

Budapest, szept. 13. Bécsi tudósítónk jelenti telefonon, hogy az odavaló politikai körökben elterjedt pozitív hírek szerint Auffenberg szerajevói hadtestparancsnok hadügyminiszterré való kinevezése már befejezett dolog. Auffenberg e hét végén érkezik Bécsbe, hogy a király előtt audiencián jelenjék meg.

Egy órült rémtette.

Budapest, szept. 13. Erzsébetfalváról jelentik: Cselovszky Jánosné, aki hosszabb idő óta vallási órjüngésben szenved, tegnap délután lement a pinkébe, petróleummal leöntötte magát és azután meggyújtotta ruháját. A szerencsétlen asszony rettenetes kínok között halt meg.

A tömeggyilkos halála.

Budapest, szept. 12. Varsóból táviratozzák: Csernisev ötvenhétszeres gyilkos, akit a sztavropeli törvényszék fogházába akartak szállítani kihallgatás végett, utközben hirtelen meghalt.

Franciaország engedékeny.

Budapest, szept. 13. Párisból táviratozzák: A francia diplomácia köréből kiszivárgott hírek szerint Franciaországnak a német ellenjavaslatra tett válasza nagyjában elfogadja a német kivánalmakat és visszautasításai sem olyanok, hogy háborúra adhatnának okot.

A kolera újabb áldozatai.

Budapest, szept. 13. Tegnap óta megint két holtja van a kolerának a fővárosban. Az egyik Kovács János 35 éves matróz, Dunagőzhajós Társaság 339. uszályán szolgált. Ez tegnap délután 4 órakor szenvedett ki a járványkórházban. A másik halott Kupica Mihály, aki szintén dunai hajós volt. A Szent-André előtt álló Budapest nevű kotrógőzösön lett rosszul s tegnap délután 6 órakor halt meg. A koleraiban meghalt Grekó Sándorné két éves Sándor fiát, aki bacillushordozónak bizonyult, tudvalevően bevitték a járványkórházba. A kis Sánoornak ma behozták a 11 esztendő János bátyját, mivelhogy az is bacillushordozónak bizonyult.

Forradalmi sztrájk Spanyolországban.

Madrid, szept. 13. Forradalmi sztrájkmozgalom tört ki Spanyolországban. Először csak Bilbaoban proklamálták az általános sztrájkot, de már tegnap este a madridi kormány az egész országból pesszimiztikus híreket kapott. Baracaldóban a sztrájkolók összeveszték a csendőrokkal, majd a csendőrség segítségére siető katonaságot kövekkel és revolverlővésekkel támadták meg. A katonák egy munkást agyonlőttek, többet súlyosan megsebesítettek.

Budapesti gabonaárak.

Az áruk 50 kilogramonként	
buza okt.	11'95—11'89.
buza apr.	12'19—12'13.
rozs okt.	10'32—10'30.
zab május.	—
zab okt.	9'52—9'45.
Tengeri szept. 1911	8'91—8'90.
Tengeri máj. 1912.	8'49—8'43.

Főmunkatárs: VOITH GYÖRGY.

Globin
legjobb cipőkrém

Alapítási tervezet.

Alólírtak «Arany Bika részvénytársaság» cég alatt és Debrecen székhellyel részvénytársaságot alapítunk. A vállalat tárgya a Debrecen sz. kir. várossal 138/8316/1911. bkgy. sz. közgyűlési határozat alapján megkötendő szerződés értelmében a debreceni Piac-utca 11., 13., 15. és a József kir. herceg-u. 1., 3. és 5. sz. telkeken egy négy emeletes modern szálloda, kávéház, cabaret, színház, gőz- és kádfürdő és bérlakásokra szolgáló helyiségeket magában foglaló épületsoport felépítése és 50 éven keresztül hasznosítása. A vállalat tartama bezárólag 1964. december 31-ig terjed.

Az egész épülettömb minden beépített tartozékaival együtt 1965. január hó 1. napján minden ellenérték nélkül Debrecen sz. kir. város kizárólagos tulajdonába megy át, illetve e napon a sz. kir. város által adott concessió megszűnik. A concessió tartama alatt a részvénytársaság a sz. kir. városnak évi bért fizet, mely 1913—14. évekre évi 30.000; 1915—24. évekre évi 40.000; 1925—34. évekre évi 45.000; 1935—44. évekre évi 50.000; 1945—49. évekre évi 55.000; 1950—54. évekre évi 60.000; 1955—1959. évekre évi 70.000 és 1960—64. évekre évi 85.000 koronában van közgyűlési határozattal megállapítva.

Az alaptőke 1.000.000 koronában állapítatik meg, mely 2500 db. 400 kor. névértékű és bemutatóra szóló részvényre oszlik. A circa 3 millió koronára előirányzott és a Debrecen sz. kir. várossal kötendő szerződésben részletezendő vállalati összegnek ezt meghaladó része, a sz. kir. város már megadott engedélye alapján, jelzálogkölcsön útján szereztetik be, mely 50 év alatt visszafizetendő lesz.

A részvények az osztalékszervényeken kívül az 1925. évtől kezdődőleg törzsszervényekkel is ellátatnak, melyek a névérték 2 és fél %-ával, tehát részvényenként és évenként 10 koronával váltanak be és pedig az osztalékszervényeket megelőző prioritással. — Ezen törzsszervények beváltása tartaléktőke képzése helyett történik és a 40 év alatt beváltandó törzsszervények összege az alaptőkével egyenlő összeget fog a részvényeseknek juttatni.

Joga leend a közgyűlésnek az alapszabályokban meghatározandó módon az 1925. év előtt is bármely üzleti év nyereségéből egy vagy több, a későbbi évekre preliminált törzsszervény beváltását elhatározni, de 1925. év előtt csak akkor, ha az alapszabályszerű javadalmazások és a részvénytőke 6%-os osztalékan felül még tiszta nyereség mutatkozik.

Az aláírás zárhatárideje 1911. év október hó 15. napja. Tuljegyzés esetén a jegyzések visszautasítása vagy a reductio mérve felett az alapítók az alakuló közgyűlés megtartásáig határoznak.

A részvényjegyzéssel egyidejűleg a jegyzett részvények 10%-a 1911. évi október hó 20-ig pedig további 20%-a készpénzben a Magyar Általános Hitelbank budapesti fő- vagy debreceni fiókintézetéhez, a Debreceni Első Takarékpénztárhoz vagy a Debreceni

Ipar és Kereskedelmi Bankhoz befizetendő. Az 1911. okt. 20-ig befizetendő 20% befizetésének elmulasztása esetére az alapítók a részvényjegyzés tényével feljogosítottak, hogy ezen 20%-os befizetést a részvényjegyzők helyett előlegezzék. A későbbi befizetések felett az alakuló közgyűlés határoz.

Az engedélyesekkel történt megállapodás alapján a concessióra vonatkozó szerződést a részvénytársaság Debrecen sz. kir. várossal az alakuló közgyűlésen erre vonatkozóan hozandó határozattal közvetlenül köti meg.

Ennek ellenében az alapítók részére a következő előnyök biztosítottak:

1. Az alapítók kinevezik a részvénytársaság igazgatóságát 3 évre és jogtanácsosát, ki a vállalat összes jogi teendőit ellátja, 10 évre.

2. A részvénytársaság átveszi a vállalati épületek felépítésére Hajós Alfréd és Villányi János budapesti műépítészekkel, valamint átveszi a Magyar Általános Hitelbankkal létesített megállapodásokat és a bennük foglalt kötelezettségek alól alapítókat mentesíti; átveszi továbbá a 138/8316/1911. bkgy. sz. határozat folytán az engedélyesekre háruló kötelezettségeket, melyek alól engedélyesek mentesítendők.

3. Az alapítók az alapítás körül, valamint a részvénytársaság által átveendő szerződésekkel felmerült alapítási költség, ugyszintén a jelen vállalat alapjául szolgáló és az új építkezés nyers anyag szükségletének jelentékeny részét kitevő nyersanyagok és kész alkatrészek átengedése fejében, valamint kész kiadásai megtérítéséül, tehát minden más ellenszolgáltatás nélkül jegyeznek és kapnak a társaság részvényeiből 125.000 korona névértékű részvényt, és ezen felül készpénzben fizet a részvénytársaság az alapítók részére 10.000 koronát.

4. Az alapszabályokba felveendő lesz oly rendelkezés, hogy 1—1 igazgatósági tag a Magyar Általános Hitelbank, a Debreceni Első Takarékpénztár, a Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank és az Általános Forgalmi Bank által kijelölendő személyek közül, 1—1 felügyelő-bizottsági tag pedig a Magyar Általános Hitelbank, a Debreceni Első Takarékpénztár és a Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank által kijelölendő személyek közül lesz a közgyűlés által választandó mindaddig, míg nevezett intézetek összes jegyzett részvényeik birtokában vannak.

Az építkezés tartama alatt a társasági pénzek kezelése és a bankári teendők ellátása a Magyar Általános Hitelbank debreceni fiókja, a Debreceni Első Takarékpénztár és a Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bank között oszlik meg.

Ezen tervezet alapján az 1.000.000 (egy millió) korona alaptőkét jegyzés alá bocsátjuk.

Debrecen, 1911. szeptember hó 1. napján.

Magyar Általános Hitelbank
megbizásából debreceni fiókja.

Debreceni Első Takarékpénztár

Debreceni Ipar és Keresk. Bank.

Általános Forgalmi Bank R.-T.
Debrecen.

Dreher Antal serfőzdéi R.-T.
Budapest.

dr. Tüdös János,
orsz. képviselő, Debrecen.

Béhés Gyula,
színművész, Debrecen.

Debreceni Jenő,
Debrecen sz. kir. város vil. váll. igazgatója,
Debrecen.

heresztési Kliss József dr.,
ügyvéd, Debrecen.

Hajós és Villányi,
műépítészek, Budapest.

Fisch Lajos,
bankigazgató, Debrecen.

Fürst Ödön,
nagybirtokos, Debrecen.

dr. Kardos Endre,
ügyvéd, Debrecen.

dr. Szántó Sámuel,
bankigazgató, Debrecen.

dr. szikszói Szabó László,
bankigazgató, Debrecen.

Apró hirdetések.

Butorokat, konyhaberendezéseket raktáron tart
Bálint József asztalos (Csapó) Berek-utca 8.

Öngódon két és egynegyed hold föld eladó.
Értekezhetni tulajdonosnál: VI. ker. Malom-
köz 5. sz.

Zongoraórákat ad felelőség mellett gyakorlott,
lelkismeretes urnő kezdőknek és haladóknak.
A zenetanárő garantálja a tanítvány elvál-
lalása esetében a sikert: kitérő módszere
mellett még a leggyengébbeknél is, vagy a
legelhanyagotabbul tanítottoknál a legro-
videbb idő alatt. Czim a kiadóhivatalban.

Egy vasúst, ipari célra nagyon alkalmas, eladó.
Bővebbet a kiadóhivatalban.

Derékvarróleányok állandó alkalmazást nyerne
Takács Sándorné nőruha varrodájában
Kölcsey-utca 22.

Kifutó fiu lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

Csizmadiamesterek csizmaszárba való papirost
kiló és mázsánként olcsón beszerezhetik
Horovitz Zsigmond papirtüzletében Piac-
utca 12.

TOKAJI szomorodni, 1906. évi, 5 liter 10 K.
Tokaji édes aszabor 5 félliteres üveg 12 ko-
rona, bérmentve, Grittner Lajosnál, Tokajban.

10 krajczár

egy iskolai könyv bekötetése

HOROVITZ ZSIGMOND papirkereskedésében
Piac-utca 12. sz.

PELI SZALAMIT gyári áron szállít Gáspár Test
vérek hentesáru üzlete Székelyudvarhelyt.

BOR! Borivók, vendéglősök tudomására ho-
zom, hogy tölem természetes, tiszta dalmáciai
fajborokat jutányos áron beszerezhetnek. Ó-
fehér, zöldes, hektója 60 korona, vörös za-
matos 58 korona, fekete bikavér 65 korona.
Rendelhető 50 literes hordó is. Meggyő-
ződésül önköltségi árban bérmentve 5 kilog-
rammos postamintát 4 koronáért küldök. —
Cím: Pank Ödön bornagykereskedő, Fiuméba.

Szépírásu leány

felvétetik

lapunk kiadóhivatalába

ESZTERBEN emelets uriház eladó. Bővebbet Ba-
logh Örnagnál, honvéd-kórházban Budapest.
Ügynökök díjaztatnak.

Meteor Villamos színház

Bocskai-tér 10.

Legkellemebb szórakozó helye
Debrecen város közönségének.

Szombat: 2 előadás. Este 7-9 óráig,
9-11 óráig.

Vasárnap és ünnepnapokon: 3 előadás:
d. u. 5-7-ig, 7-9-ig és 9-11 óráig

Hétköznap: 1 előadás pont 9 ó. kezdődik

Ingatlan eladás.

Eladó Nagykárolyban a Kölcsey-utcában
egy kőből épült, modern, nagy uri ház,
a hozzá tartozó, mi tegy 1300 négy-
szögöl területű udvarral és kerttel

Eladó Nagykárolyban a Kálmán-utcában,
mintegy 1300 négyszögöl telek, a
rajta levő modern 100 marhára alkal-
mas istállóval.

Eladó Nagykárolyban a Kis laposon mint
egy 4 hold (1100 négyszögöles és
860 négyszögöl) területű szántóföld.

Eladó Gencs községben mintegy 89 hold
(1100 négyszögöles) területű rét és
legelőföld, akár egy tagban, akár
részletekben.

Értekezhetni lehet: **Nagykárolyban:**
Borody György ügyvéddel és **Buda-**
pesten: Dr. Gerő Vilmos ügyvéddel,
V. Erzsébet-tér 18.

Ducika krém, páratlan hatású arc-
szépítő szer. Ára 1 kor.

Ducika szappan ára 70 fillér, **Ducika**
puder, három színben ára 1 korona.

Indiai fogcsepp, a legmakacsabb
fogfájást is meg-
szünteti. Ára 70 fillér.

Tyukszemirtó, 2-3 nap alatt min-
den bőrkeményedést
megszüntet. Ára 70 fillér.

A fentiek csakis a

Balás Ödön utóda

HARSÁNYI LAJOS

„Reménységhez“ címzett gyógyszeráránban
Debreczen, Csapó-utca 18. sz. a. kaphatók.

Eladó téglá !!

Hogy a beállott nagy keresletnek
megfelelhessünk, téglagyárunk üzem-
képességét lényegesen emeltük és
ma már abban a kellemes helyzet-
ben vagyunk, hogy kitűnő, préselt

mészhomok téglát

minden mennyiségben szállíthatunk
mérsékelt árak mellett. Kivánatra
áránlással bármikor készséggel
szolgálunk.

„Bóni“ gyártelep és mező-
gazdasági r.-t. Nyirbátor.

Minden a szakmába vágó jobb kereskedésekben kapható.

Takaréktüzhelyek

szüretelő eszközök:

Borsajtók, fenyőfa
puttonok,

John-mosógépek, Gazdasági
eszközök nagy raktára:

Sesztina Lajosnál

Debreczen, Piac-utca 23.

Új boroshordók

első osztályu tölgyfából, erősen
megvasalva, vastag dongák
300 litertől 700 literig

8 K 80 f. hektoliterje

és egyszer használtak teljes
hiba mentesek **7 koronáért**
bármely állomásra költségmen-
tesen bérmentve utánvétellel
küld:

VÁRADI JÓZSEF
bizománnyos, PÉCS (Baranya-m.)

CIGARETTÁZÓK!

Egyesüljete a cigaretták óriási
áremelése miatt! Ne sajnáljátok
a kis fáradságot! — Töltsétek

Jacobi Antinicotin-
hüvelyeket,

vagy „**OTTOMÁN**“ (törökfej)

és „**TIP-TOP**“ aranyszopókás
cigarettapapirt.

Világhírű

SULEIMAN

Gummisarok

a koronajegygyel.

Főraktár Ausztria-Magyarország részére:
Hermann Hirsch-cég Wien VII/3.